

PL507 (Rev 3)

Annelik İzninde Değişiklikler

Temel Özet

Hükümet çalışan anne babalara yardımcı olma konusunda kararlıdır. **Annelik iznine ilişkin olarak meydana gelecek değişiklikler, bebeklerinin doğumunu bekledikleri hafta 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra başlayacak olan anneler için geçerlidir.**

Hükümet aynı zamanda evlat edinme ve babalık için ücretli izin hakkı ve küçük çocukların ebeveynlerine esnek çalışma için başvuru hakkı da getirmektedir. Şu anda mevcut olan ebeveynlik izni ve yakınlar için izin yanında bu yeni haklar, işletmenin randımanlı olması için uyumlu ve yararlı olması yanında, ebeveynlerin iş ile aile yaşamı arasında bir denge oluşturmaları için bugüne kadar olandan çok daha fazla fırsat sağlamaktadır.

Bu broşürde, annelik izniyle ilgili olarak getirilen başlıca değişiklikler hakkında temel bilgiler verilmektedir. Doğum öncesi bakım için izin, doğumdan sonra iki haftalık zorunlu annelik izni, annelik nedeniyle sağlık ve güvenlik önlemleri ve annelik yüzünden olumsuz davranışlardan korunma hakkı gibi, annelikle ilgili bir çok hak ve yükümlülük aynı kalmıştır. Bu broşürde bu değişiklikler ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmamaktadır ve broşür yasanın yetkili bir açıklaması olarak alınmamalıdır.

Bu broşürün en son şekli internette www.dti.gov.uk/er/matleafr.htm adresinde bulunmaktadır. Mevcut ve yeni haklarla ilgili ayrıntılı bilgi veren *Maternity rights (Annelik hakları)* (PL 958) adlı broşür internette www.dti.gov.uk/er/maternity.htm adresinden veya 'DTI Publications Orderline' adlı sipariş hattından edinilebilir (temas için ayrıntılı bilgi Daha Fazla Bilgi bölümünde bulunmaktadır).

Çalışma ilişkileriyle ilgili daha fazla bilgi için internette www.dti.gov.uk/er adresine bakın.

Şubat 2003

Annelik İzninde Değişiklikler

6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra bebek bekleyen kadınlar ve bunların işverenleri, gözden geçirilmiş ve basitleştirilmiş annelik haklarından yararlanırlar.

Başlangıç tarihleri

Bebeklerinin doğumunu 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra başlayan hafta içinde bekleyen kadınlar yeni annelik izni düzenlemelerinden yararlanacaklardır.

Bebeklerinin doğumunu 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra başlayan hafta içinde bekleyen anneler, bebekleri beklenen tarihten önce de doğsa yeni izin düzenlemelerinden yararlanacaklardır.

Bebeklerinin doğumunun beklendiği hafta 6 Nisan 2003 tarihinde başlayan haftanın öncesine düşen kadınların bebekleri beklenenden daha geç olarak 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra da doğsa, bu değişiklikler onlar için geçerli olmayacaktır.

Annelik izninin süresi

Normal annelik izni süresi uzatılmıştır. İşverenlerinin yanında çalıştıkları süreye bakılmaksızın, gebe çalışanlar 26 haftalık **normal annelik izni (ordinary maternity leave)** hakkına sahiptirler.

Normal annelik izni normal şartlarda ücretli izindir.

Bebeklerini bekledikleri haftadan önceki 14'üncü haftanın başına kadar işverenlerinin yanında sürekli olarak 26 hafta çalışmış olan kadınlar, **ek annelik izni (additional maternity leave)** de alabilirler.

Ek annelik izni genellikle ücretsiz izindir. Ancak kadınlar ek annelik izni süresinde sözleşmeleri gereği ücret hakkına sahip olabilirler.

Annelik izni alma niyeti bildirim

Gebe bir çalışan, bebeğini beklediği haftadan önceki 15'inci haftanın sonuna kadar, annelik izni alma niyetini işverenine bildirmelidir. Ancak bunun makul bir şekilde pratik olmadığı durumlar hariçtir. İşverenine:

- Gebe olduğunu
- Bebeğin doğumunun beklendiği haftayı
- Annelik izninin ne zaman başlamasını istediğini bildirmelidir.

Kadın, en azından 28 gün önce bildirmek kaydıyla (bunun makul bir şekilde pratik olmadığı durumlar hariç) iznine başlamak istediği gün konusunda fikrini değiştirebilir.

İşverenler çalışanın izin planlarıyla ilgili bildirimine 28 gün içinde karşılık vermelidirler. Çalışan bu tarihi değiştirdiği takdirde işveren annelik izninin başlangıcından 28 gün önce karşılık vermelidir. İşveren çalışana, bütün annelik iznini kullandığı takdirde hangi tarihte işe geri dönmesini beklediğini yazılı olarak bildirmelidir. İşverenlerin (istedikleri takdirde) kullanabilecekleri bir örnek mektup *Maternity rights (Annelik hakları)* (PL 958) adlı broşürde bulunmaktadır. Bu internette www.dti.gov.uk/er/maternity.htm adresinden veya 'DTI Publications Orderline' adlı sipariş hattından edinilebilir (temas için ayrıntılı bilgi Daha Fazla Bilgi bölümünde bulunmaktadır). Kadının annelik iznine ne kadar erken başlayabileceği konusunda bir değişiklik yapılmamıştır. En erken izne başlama tarihi hâlâ bebeğin beklendiği tarihten önceki 11'inci haftanın başıdır.

Annelik izninden sonra işe geri dönme

İşverenin normal annelik izninin bitiminden önce çalışana mektup yazıp çocuğun doğduğu tarihi ve ek annelik izninin sonunda işe dönmek niyetinde olup olmadığını sorma zorunluluğu kaldırılmıştır. Bu nedenle, hakkı olan annelik izninin tümü bittiğinde işe dönme niyetinde olan bir kadın işverenine başka bildirimde bulunmak zorunda değildir.

Annelik izninin bitiminden **önce** işe dönmek isteyen bir çalışan, işe dönmek istediği tarihten 28 gün önce bunu işverenine bildirmek zorundadır.

Hastalık nedeniyle izin başlaması

Bebeğin beklendiği haftanın başlangıcından önceki 4 hafta sırasında gebelik ile ilgili bir hastalık nedeniyle işe gelemeyen bir kadının annelik izni, izne başlamak istediğini bildirdiği tarihe bakılmaksızın, otomatik olarak başlamış olur.

Diğer Değişiklikler

Yasal Annelik Parası (Statutory Maternity Pay) ve Annelik Ödeneği (Maternity Allowance)

Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı (The Department for Work and Pensions), Yasal Annelik Parası (Statutory Maternity Pay-SMP) ve Annelik Ödeneği (Maternity Allowance-MA) ile ilgili değişiklikler getirmektedir. Bu değişikliklerin en önemlileri, SMP veya MA sürelerinin ve ödenen miktarın artırılmasıdır.

SMP veya MA almaya hakkı olan ve bebeklerini bekledikleri hafta 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra başlayan kadınlar, 26 hafta süreyle SMP veya MA alacaklardır.

SMP veya MA almaya hakkı olan ve bebeklerini bekledikleri hafta 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra başlayan kadınların, bebekleri daha erken doğsa da, 26 hafta süreyle SMP veya MA almaya hakları vardır.

6 Nisan 2003 tarihinden itibaren, şu anda haftada £75 olan standart SMP veya MA miktarı, £100'a çıkarılmıştır (ya da kadının ortalama haftalık kazancı £100'dan azsa, haftalığının %90'ı). Ödeme süresinin ilk 6 haftası için geçerli olan şu andaki kazançla ilgili SMP miktarında (ortalama haftalık kazancın %90'ı) bir değişiklik yapılmamıştır.

Yeni standard miktarlar, bebeklerini ne zaman beklediklerine veya yeni uzatılmış ödeme süresine hakları olup olmadığına bakılmaksızın, 6 Nisan 2003 tarihinden itibaren, bu tarihte SMP veya MA almakta olan bütün kadınlar için geçerli olacaktır. Şu anda uygulanan £75 tutarındaki standart miktar 5 Nisan 2003 tarihine kadar geçerli olacaktır.

Değişiklikler tümüyle uygulanmaya başlandığında kadınlar ya

- 6 hafta süreyle işverenlerinden kazançlarının %90'ı tutarında, bunun ardından da 20 hafta süreyle £100 tutarında SMP (veya haftalık kazançları £100'un altındaysa, tüm 26 hafta boyunca kazançlarının %90'ını)

ya da

- 26 hafta süreyle yerel İş Bulma Ofislerinden (Jobcentre Plus) / sosyal güvenlik ofislerinden £100 tutarında MA (veya haftalık kazançları £100'un altındaysa, tüm 26 hafta boyunca kazançlarının %90'ını) alacaklardır.

Gözden geçirilmiş SMP ve MA düzenlemeleriyle ilgili ayrıntılı bilgi NI17A sayılı broşürde (Ekim 2002 baskısı) bulunabilir. Bu broşür yerel İş Bulma Ofislerinden (Jobcentre Plus) / sosyal güvenlik ofislerinden alınabilir. Ayrıntılı bilgi ayrıca Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı'nın (Department of Work and Pensions) internetteki www.dwp.gov.uk/lifeevent/famchild/fc_expecting_a_baby.htm adresinde de bulunabilir.

Mevcut SMP ve MA düzenlemeleriyle ilgili ayrıntılı bilgi NI17A sayılı broşürde (Nisan 2001 baskısı) bulunabilir. Ayrıntılı bilgi Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı'nın yukarıda verilen internet adresinde de mevcuttur.

Ayrıca SMP düzenlemeleriyle ilgili olarak işverenlere yönelik daha fazla bilgi Vergi İdaresi'nin (Inland Revenue) E15 *Pay and time off work for parents (Ebeveynler için ödemeler ve işten izinler)* adlı broşüründe bulunmaktadır (bu 08457 646 646 numaralı telefonda edinilebilir). İşverenler ek yardım için 0845 714 3143 numaralı yardım hattına telefon edebilirler.

İşverenlerin ödemeleri geri almaları

İşverenlerin Yasal Annelik Ödeneği'ni (SMP) geri almalarıyla ilgili mevcut düzenlemeler devam etmektedir. İşverenler yaptıkları ödemelerin %92'sini geri alabilirler. Küçük işverenler ödeneği (small employers' relief) almaya hakkı olanlarsa %100'ünü ve SMP üzerinden ödenen Milli Sigorta (National Insurance) katkılarının işverenlerin payına düşen kısmını karşılamak üzere ek bir miktar alabilirler.

Ayrıca yeni düzenlemeler kapsamında, gereksinimi olan işverenler, SMP ödemelerini karşılamak üzere Vergi İdaresi'nden daha önceden para alabilirler.

Aileler için yararlı diğer haklar

Esnek çalışmak için başvuru hakkı

Küçük veya özürlü çocukların ebeveynleri için esnek çalışma talep etme hakkı getirilmektedir. 6 Nisan 2003 tarihinden itibaren, altı yaşından küçük çocukların ya da onsekiz yaşından küçük özürlü çocukların ebeveynleri esnek çalışmak için başvurma hakkına sahip olacaklardır. İşverenleri bu talepleri ciddi bir şekilde ele almakla yükümlüdürler.

Bu konuda temel bilgiler veren *Flexible working - the right to apply (Esnek çalışma: talep hakkı)* (PL516) adlı broşür internette www.dti.gov.uk/er/individual/flexible-pl516.htm adresinden veya 'DTI Publications Orderline' adlı sipariş hattından edinilebilir (temas için ayrıntılı bilgi Daha Fazla Bilgi bölümünde bulunmaktadır).

Babalık izni hakkı

Babalık izni ve parası hakkı getirilmektedir. Hak sahibi çalışanlar yeni bebeklerinin bakımını yapmak ve anneye destek olmak için en fazla iki hafta ödenekli izin alabilirler. Bebekleri 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra doğması beklenen veya doğan çalışanlar bu haktan yararlanabilirler.

Bu konuda temel bilgiler veren *Paternity leave and pay (Babalık izni ve parası)* (PL514) adlı broşür ve ayrıntılı bilgi veren *Working fathers – rights to leave and pay (Çalışan babalar – izin ve para hakları)* (PL 517) adlı broşür internette www.dti.gov.uk/er/paternity.htm adresinden veya 'DTI Publications Orderline' adlı sipariş hattından edinilebilir (temas için ayrıntılı bilgi Daha Fazla Bilgi bölümünde bulunmaktadır).

Evlat edinen ebeveynler için ödenekli izin hakları

Evlat edinenler için yeni izin ve ödenek hakları getirilmektedir. Evlat edinen bireyler veya bir çiftin birlikte evlat edindiği durumlarda eşlerden birisi bu haktan yararlanabilir. Ayrıca çiftlerin durumunda, diğer eş için veya evlat edinen kişinin partneri için de babalık izni ve parası getirilmektedir. Çocuklarını 6 Nisan 2003 tarihinde veya daha sonra yanlarına alan çalışanlar, bu evlat edinme ve babalık izni ve parası haklarından yararlanacaklardır.

Bu konularda temel bilgiler veren *Adoptive parents:rights to leave and pay (Evlat edinen ebeveynler: izin ve ödenek hakları)* (PL515) adlı broşür internette www.dti.gov.uk/er/individual/adopt-pl515.htm adresinden veya 'DTI Publications Orderline' adlı sipariş hattından edinilebilir (temas için ayrıntılı bilgi Daha Fazla Bilgi bölümünde bulunmaktadır).

Ebeveynlik izni ve bakmakla yükümlü olunan kimseler için izin hakkı

Hem anneler hem babalar olmak üzere, çalışanlar işverenlerinin yanında bir yıl hizmet tamamladıklarında, çocuklarının bakımı için 13 hafta (ücretsiz) izin hakkına sahiptirler. Ebeveynlik izni genellikle doğumdan itibaren 5 yıl, evlat edinme durumunda da çocuğun alınmasından sonraki beş yıl içinde (ya da daha erkense çocuğun 18'inci doğum gününden önce) kullanılabilir.

Hak kazanmak için gerekli hizmet süresini tamamlamaları kaydıyla, özürlü çocukların ebeveynleri, çocuğun 18'inci doğum gününden önce 18 haftalık ebeveynlik izni kullanma hakkına sahiptirler (daha önce bu 13 haftaydı).

Bütün çalışanlar ayrıca, bakmakla yükümlü oldukları kimselerle ilgili acil veya beklenmedik durumlar olduğunda işlerinden makul bir süre (ücretsiz) izin alma hakkına sahiptirler.

Bu konuda bütün bilgileri içeren *Parental leave (Ebeveynlik izni)* (PL509) adlı broşür internette www.dti.gov.uk/er/individual/parental.pdf adresinden veya 'DTI Publications Orderline' adlı sipariş hattından edinilebilir.

Hakların açıklandığı *Time off for dependants (Bakmakla yükümlü olunan kimseler için izin)* (URN 99/1186) adlı broşür internette www.dti.gov.uk/er/time_off_deps.htm adresinden veya 'DTI Publications Orderline' adlı sipariş hattından edinilebilir (temas için ayrıntılı bilgi Daha Fazla Bilgi bölümünde bulunmaktadır).

Daha fazla bilgi

- Hem işverenler hem çalışanlar bu haklardan yararlanma konusunda bilgi edinmek için internette DTI interaktif yönlendirme sitesine (www.tiger.gov.uk) girebilirler.
- Bu broşürde sözü edilen yönlendirme broşürleri 0870 1502 500 numaralı DTI Yayınları Sipariş Hattı'ndan edinilebilir veya internette www.dti.gov.uk/publications adresinde sipariş verilebilir.
- İşverenler SMP hakkında Vergi İdaresi'nden daha fazla bilgi alabilirler (www.inlandrevenue.gov.uk/employers). İşverenler ek yardım için 0845 714 3143 numaralı işverenler yardım hattına telefon edebilirler.

- Yeni haklar ve iyi uygulamalarla ilgili yönlendirici bilgiler de dahil olmak üzere, çalışma yasalarıyla ilgili konularda daha fazla bilgi ACAS adlı kuruluştan (www.acas.org.uk) veya Ulusal Yardım Hattı'na (08457 47 47 47) telefon etmek suretiyle edinilebilir.
- Küçük işletmeler, çalışma yasalarındaki değişikliklerle ilgili hatırlatıcı ve güncelleştirici bilgiler edinmek üzere www.businesslink.org adresinde kayıt yaptırabilirler. Ayrıca küçük işletmelere yönelik yardımlarla ilgili çok çeşitli konularda bilgi de mevcuttur.
- Çalışma mevzuatının tüm yönleriyle ilgili bilgiler genellikle muhasebeciler, danışma büroları, işveren kuruluşları, hukuki danışmanlar, düşük ücret birimleri, sendikalar ve çeşitli özel sektör ve gönüllü kuruluşlar tarafından verilebilir.